

SUPER- HRDINOVIA SUPERHEROES

Zo zbierky:

Andor Borúth, Slavo Durkaj, Jozef Hanula, Jana Huljaková, Martin Imrich, János Istók (HU), Petr Jedlička (CZ), Zdeněk Jeřábek, Ladislav Kacvinský, Hugo Klein (AT), Matúš Lányi, Adam Macko, Ladislav Mednyánszky, August Meissl, Eva Moflárová, Viliam Pirchala, Peter Pollág, Richard Roháč, Peter Rónai, Mikuláš Siranko, Juraj Škatulár, Miro Trubač, Heidi Vogel (DE), Vladimíra Weiss

Hostia:

Aksel Haagensen (EE), Jan Pfeiffer (CZ), Magda Tothova (DE)

Výstava **Superhrdinovia** sa zaoberá témou hrdinu / hrdinky v širšom historicko-kultúrnom kontexte. Selektované diela zo zbierky galérie od konca 19. storočia po súčasnosť, doplnené o práce troch zahraničných autorov (CZ, EE, DE), mapujú rôzne prístupy k otázke hrdinstva v otvorenom interpretačnom rámci. Reagujú na historické, osobné, ale aj všeludské idey hrdinstva, sú zrkadlom súčasnej mediálnej situácie, reflektujú túžbu po moci a sláve, ale aj vzdor, snahu o sociálne zmeny a osobný rast. Výstava je uvedená v rámci dramaturgického cyklu ZBIERKA V DIALÓGU.

„Postava hrdinu sa v priebehu dejín mení, napriek tomu ostáva tá istá. Hrdinovia sú odvážni a vytrvalí, neboja sa postaviť zlým silám, kráľom, či zavedeným spoločenským poriadkom. Dôležitá je cesta hrdinského archetypu – putovanie zvyčajne zahŕňa symbolickú smrť a znovuzrodenie postavy. Samotné slovo „superman“ mnohí odvodzujú od diela Friedricha Nietzsche (1844 – 1900), Tak vravel Zarathustra, 1883, v ktorom opisuje „Übermensch“, nadčloveka, ktorý sa vyznačuje predovšetkým vôľou k moci stojac mimo tradičného konceptu dobra a zla. „Übermensch“ ukazuje prekonávanie vlastných limitov, hľadanie cesty absolútnej slobody. Komixová postava Supermana, tak ako rad ďalších novodobých hrdinov, je bojovníkom za dobro a spravodlivosť. Bol vytvorený Jerrym Siegelom a Joe Shusterom, synmi židovských imigrantov. Imaginárna postava im pomáhala prekonať odcudzenie a vyrovnáť sa s tragédiou, ktorá sa pre Židov začínala odohrávať v Európe. Práve o tom sú superhrdinovia – o túžbe po zmene sveta k lepšiemu, odvahe vziať osud do vlastných rúk, možnostiach človeka prekonávať sám seba.

Výstava je rozdelená do troch celkov: Hrdinovia na výslňi, Hrdinovia na rozhraní, Osobní superhrdinovia. Časť **Hrdinovia na výslňi** je prierezom vnímania hrdinu v priebehu vekov, od antických olympijských víťazov po hokejových majstrov sveta, od mužov kariéry po mediálne hviezdy a komixové postavy. **Hrdinovia na rozhraní** reflektujú ambivalentnú povahu hrdinu, či antihrdinu – kto je pre niekoho hrdinom, môže byť inému nepriateľom. Je to najmä vojnový hrdina, politický revolucionár, alebo ten, kto sa do dejín zapísal negatívne. Kým každá vojna začína zvolaním Za vlasť! a Za slobodu!, realita sa vymyká spod kontroly, „hrdinovia“ sú v skutočnosti len bábkami systému, ktorý sa snaží kúpiť si ich morálne presvedčenie. Diela v sekcii **Osobní superhrdinovia** reflektujú „neviditeľných“ hrdinov života – sú to často naše mamy, či starí rodičia, ktorí sa neváhajú sebaobetovať pre dobro iných.“

Mgr. art. Katarína Balúnová, ArtD.,
kurátorka výstavy

zbierka
v dialógu
collection
in dialogue

Kurátorka: Mgr. art. Katarína Balúnová, ArtD. – GUS

Produkčná spolupráca: Mgr. Lenka Králová – GUS

Grafika: Mgr. art. Ivana Babejová, ArtD. – GUS

Preklady: Gavin Cowper

Produkcia: Galéria umelcov Spiša – kultúrne zariadenie Košického samosprávneho kraja